

Viastr, -cestov

3'10

MARTIN REINER
DO IT YOURSELF
RADEK HEGMON
VÍDEŇ & SECESE

Štěstí se drží úspěšných.
S námi však nezůstanete sami
ani v horších časech.

Ani na chvíli nepřestáváme myslet na to, co všechno se může stát. Allianz pojišťovna, jako odborník na pojištění podnikatelů, zná činnosti v oblasti pohostinství a hoteliérství, a ví, jaká rizika je mohou provázet. Proto pro Vás připravila speciální nabídku pojištění, kterou oceníte nejen Vy, ale která zaujme také Vaše zákazníky.

Allianz – stojíme při Vás

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Už jsem se v těhle republice začínal dusit. Báł jsem se pustit televizi, že zas uvidím ty nenávisné obličejce, které jen podněcují k závisti a snaží se koupit, zkorumpovat voliče. Jenže volby ukázaly, že „obyčejní lidé“ nejsou hloupí, že mají vlastní rozum i názor a dali hlas stranám, od kterých mohou čekat i tvrdá, nepopulární, ale zároveň férová opatření. Najednou to obrovské plýtvání finančními prostředky, vrážení stamilióůůů do reklamy plné útoků, nenávisť, nesplnitelných slibů marketingových iluzionistů (Copperfieldůů) z Lidového domu nebylo k ničemu.

Mluví se o protikorupční vládě rozpočtové odpovědnosti. Ten první pojem vnímám jako absolutně klíčový. Ne jenom o tom řečnit, ale opravdu nekompromisně zredukovat korupci. Pokud lidé uvidí, že nahoře se dál krade, ztratí jakoukoliv naději a nebudou ochotni se uskromnit. To dočasné uskromnění není samoúčelné, není proto, abychom se měli hůř, ale abychom se v budoucnu měli výrazně lépe a navíc, abychom nezkrachovali, k čemuž máme dnes velmi nakročeno. I rozpočtová zodpovědnost je extrémně důležitá věc. Neváhal bych zakotvit do zákona, že do minusu může jít stát pouze ve zcela mimořádných případech. Bohužel zatím chyběl člověk, který by jasně řekl, co s tím dvěstěmiliardovým schodkem můžeme udělat. Ne za pět let – teď! Jaképak každoroční schodky rozpočtu? V souvislosti s korupcí se mluví až o 200 miliardách ročně. Zřejmě se jí nikdy nepodaří odstranit úplně, ale její výrazné omezení je

naprostou podmínkou úspěšných reforem. Bude však zapotřebí mnoho dalších kroků. Sloučení obou sazeb DPH do jedné považují za hlavní možnost, když už vůbec musíme zvyšovat daně. Samozřejmě, že ona jediná sazba by měla být pokud možno co nejnižší, někde kolem 16-17%. Tento krok by přinesl desítky miliard a zatížil by všechno a všechny rovnoměrně. Je třeba zjednotit daňový systém, odbourat byrokracii, snížit platy a imunitu politiků, omezit přebujelý státní aparát a provést razantní a rychlé reformy, které už měly být dávno hotové. Lidem je třeba vlit novou naději, kterou už ztráceli. Dostanou ji však pouze v případě, že politikům přestane tolik záležet na vlastním egu, moci i penězence, ale budou mít radost z toho, že se jim daří posouvat společnost a ekonomiku dopředu.

To všechno však nestačí. Tahle země potřebuje vízi, ne montovny, ale vysoké moderní obory náročné na kvalifikované pracovníky. To znamená investovat do vzdělání, vědy a výzkumu, podporovat věci, které se nevrátí za čtyři roky. Pak budeme mít obrovskou šanci dokázat, že tahle malá, podceňovaná země, kterou označují za zaostalou a zkorumpovanou, může začít Evropě ukazovat záda. Musíme být chytřejší, a tím i silnější než nynější předlužená, zlenivělá a přesocializovaná Evropa.

Držte se!

vlastní cestou 3/10

červenec – srpen – září

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
Tiskárna David, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

fotografie na obálce > Petr Jedinák

obsah

- 04_ **Nechci psát vykalkulovaný bestseller**
rozhovor s Martinem Reinerem
- 10_ **Novinky**
z pivovaru
- 12_ **Lahůdka**
ze světa designu
- 15_ **Milostný příběh Konvalinky**
povídka Ivana Binara
- 20_ **Balet**
fotoreportáž
- 26_ **Bernard Fest 2010**
pozdávka
- 28_ **Design nesmí obtěžovat**
rozhovor s Radkem Hegmonem
- 32_ **Divadlo v parku**
počin

- 32_ **Vídeňská secese a blešák**
reportáž
- 36_ **Malotraktor, nebo kultivátor?**
tip
- 37_ **Anděl na kolejích**
fejeton Jaroslava Rudiše
- 38_ **Zámek Dačice**
Vysočina a okolí

Nechci psát vykalkulovaný bestseller

► říká Martin Reiner, básník, prozaik a nakladatel

Hru – co by bylo, kdybych nevydával knížky Michala Viewegha – si hraju už léta.

► Nedávno jste vydal román *Lucka, Maceška a já*, nominovaný na letošní cenu Magnesia Litera. Přesto se v médiích objevilo i několik řeckně pochybujících recenzí. Jak vnímáte kritiky?

Já si žádných nevšiml, ale i kdyby nějaké byly, těch vyloženě pochvalných jsem četl dost na to, abych byl s ohlasem na Lucku spokojený. Kniha, která to opravdu kdysi schytala, byl Poslední rok. Jeden kritik o ní psal takovým způsobem, že už mě v budoucnu těžko potká něco horšího. Ale říkám zcela upřímně, že se recenzemi nijak přehnaně nezabývám.

Hodně autorů píše spíše v osamění, jiní potřebují rodinné zázemí. A vy?

Lucku jsem začal psát v době, kdy jsem byl ještě sám, respektive s přítelkyní, které jsem řekl – hrozně mě to mrzí, ale teď nějakou dobu nebudu moc k dispozici. A první verzi jsem pak napsal v jednom zátahu za tři měsíce. Teď mám ovšem ženu, dvouletou holčičku s atopickým ekzémem a sedmiletého kluka s jeho revolvery a pif pif pif, a tak se učím psát jiným způsobem. Jeden týden chodím psát přes den jako do práce, druhý dělám v noci. Leccos tímhle způsobem zvládnou, ale zrovna teď bych potřeboval tak na čtrnáct dní zmizet a věnovat se jen rozepsanému textu.

Máte nějakou představu, sen, který byste jednou chtěl uskutečnit?

Momentálně mě zajímá téměř výhradně to, jak zvládnou napsat velký román o Ivanu Blatném (Ivan Blatný, vynikající básník, který po roce 1948 emigroval do Anglie a roky žil zapomenutý převážně v ústavu). Nic podobně obsáhlého jsem ještě nenapsal a nejsem si vůbec jistý, jak to dopadne. Ale sen? Jedna moje kamarádka říká, že všichni máme nějaký ten svůj „oscarový sen“, a mně se to líbí. Ne že bych sám něco podobného k životu potřeboval, ale na druhou stranu takové snění zpřijemňuje práci. Osvěží vás. A tak si sním třeba o tom, že některá z mých knih opravdu seriózně prorazí v cizině. Což na druhou stranu neznamená, že bych se třeba kvůli tomu snažil napsat nějaký vykalulovaný bestseller. To vůbec ne.

Vedle psaní máte i malé nakladatelství. Druhé město kromě jiných vydává i Michala Viewegha. Uživil byste se, „nemít v zádech“ nejprodávanějšího českého autora?

Určitě bych se uživil, ale nejspíš bych žil o dost jiným způsobem života. Já si ostatně tuhle hru sám pro sebe hraju už léta – co by bylo, kdybych nevydával Michalovy knížky. Ale jsem rád, že to zatím klope a že jsem ani teď s rodinou nemusel začít nějak nervózně počítat peníze.

Jak jste dokázal, že vaše někdejší nakladatelství Petrov vydávalo řadu nekomerčních titulů a postupně se stalo pro současnou českou literaturu jedním z nejdůležitějších?

Dokázal jsem to prostě proto, že jsem to takhle dělat chtěl, a pak jsem měl to štěstí, že jsem se dal dohromady s Michalem Vieweghem. První knihu, *Nápady laskavého čtenáře*, jsem vydal ještě ve chvíli, kdy vieweghománie teprve startovala, ale o dva roky později přišli *Účastníci zájezdu* a v tu chvíli se všechno proměnilo. První tři roky existence Petrova byly tak akorát na přežití a jsem si jistý, že bych to tímhle způsobem nevydržel dělat moc dlouho. Ale když pak byly peníze, mohl jsem si do nakladatelství přivést schopné lidi a pustit se do dalších věcí, které mě bavily – třeba každoroční setkání básníků na hradě Bítov, časopis *Neon* nebo festival *Poezie bez hranic* v Olomouci.

Přesto jste Petrov před pěti lety „zavřel“. Proč?

Důvodů bylo víc. Jednak jsem si chtěl uvolnit ruce k psaní, ale výrazně tomu konci přispěla i absurdní a naprosto nešťastná kauza okolo grantu na poslední Olomouc. Po třech úspěšných ročních jsme na ten čtvrtý dostali milion – a byly to první opravdu relevantní peníze od státu. Do té doby jsem většinu projektů táhl převážně ze svého. Akce úspěšně proběhla, ale pak při vyúčtování vznikly kvůli odlišně koncipované smlouvě nějaké drobné tahanice...

Drobné tahanice se snad dají řešit, ne?

Když je vůle, tak většinou ano. Jenže já byl tehdy zrovna na půl roku v Austrálii a na ministerstvu zase nová vedoucí příslušného odboru. Já se domníval, že je každému

jasné, že jsem člověk, který v předchozích deseti letech všechny peníze z grantů řádně vydal i vyúčtoval, a tak jsem žádal Prahu, aby se počkalo, až se vrátím, že to určitě nějak vyřešíme. Jenže ta paní nepočkala, dala to finančáku, který – kvůli pětidennímu(!) zpoždění při podání vyúčtování, způsobenému hlavně tou komunikací přes oceán – nám nařídil vrátit celý milion. Šetření, které u nás vedli, se pak úplně nesmyslně táhlo rok a půl, a penále se tak vyšplhalo na nějakých osm set tisíc. A to jsem měl doma dopis od ministra kultury, jak je rád, že u nás někdo dělá literární festival evropské úrovně. Tak jsem si řekl – konec srandy, konec práce na roli národa dědičného. V minulých letech jsem dal několik vlastních milionů do různých prospěšných projektů, nikdy jsem nic neukradl... a tohle je výsledek?! A sekl jsem s tím.

Vraťme se hodně daleko do minulosti. Že za sebou básníci mívají vězení, není až tak neobvyklé, ale že by studovali vojenskou školu...?

Ty dvě věci spolu prakticky nesouvisejí. Ve

čtrnácti jsem měl jen nepatrné poněti o tom, co chci dělat. Hlavně jsem chtěl co nejdřív vymajznout z domu, protože jsem si nerozuměl s otčímem. Ocítl jsem se ovšem v hodně tvrdém prostředí chlapeckého kolektivu; a to jsem byl navíc nějaký druhý nebo třetí nejmenší kluk ve třídě. Ale nestěžuju si; byla to dobrá škola života.

Jak moc vás poznamenalo vězení?

Ne tak výrazně, jak by mohlo poznamenat člověka, který by neměl tu šestiletou zkušenost s vojnou. Vězení se jí totiž v leccem podobá. Vazba byla docela nepříjemná; deset až třináct lidí zavřených dva měsíce na celkem malém pokoji. A většinu z nich by si člověk za kámoše nevybral... V Oráčově jsem pak ale už chodil pracovat do fabriky nebo o víkendech na státní statek, to bylo lepší. Policiaji si šetřili práci tím, že prosazovali jakousi vězeňskou samosprávu. A to přesně odpovídalo mým zkušenostem z gymnázia i z vysoké školy. Veleli nám jiní muklové a to byli buď větší, nebo menší idioti, a člověk se před nimi musel mít více nebo méně na pozoru.

Basa byl vlastně způsob, jak se dostat z vojny, nikdy vás za mřížemi nenapadlo, jestli to stálo za to?

O tomhle jsem ani na vteřinu nezapochoval. Chtěl jsem odejít z armády už po gymnáziu, ale nakonec jsem shodou okolností ještě nastoupil na vysokou. Tam ale už začalo celkem solidní vymývání palic a paradoxně k němu nejvíc přispěli lidi, kteří přišli z civilu. My, co jsme měli za sebou vojenský gympl, jsme už měli vytvořené slušné obranné mechanismy, kdežto oni šli na vejšku, protože chtěli dělat kariéru a kvůli penězům. Otravovali nám ovzduší. Po půl roce jsem si řekl – ne. Pracně jsme se dostal z vejšky k útvaru a do vězení jsme šel dobrovolně. Prokurátor mi říkal – neblbněte, jedte na to cvičení, jinak skončíte v kriminálu. Ale já věděl, že to je jediná cesta, jak se tehdy dostat z vojny.

Po listopadu jste krátce dělal tiskového mluvčího ministra kultury. Utéct pak od téhle relativně slušné placené práce do Itálie, to už byl básnický úlet...

MARTIN REINER
*1964

Vydal šest básnických sbírek, novelu *Lázně*, výbor fejetonů *Plachý milionář přichází* a nedávno úspěšný román *Lucka, Maceška a já* o trochu romantickém a trochu dramatickém hledání osobní identity. Do roku 2005 byl majitelem renomovaného nakladatelství Petrov, nyní mu patří „skromnější“ Druhé město. Už léta vydává Michala Viewegha, ale také Ivana Wernische, Jiřího Kratochvíla nebo Irenu Douskovou.

Martin Reiner
s dcerou Libuškou
květen 2010

Co pořád máte s tím básníkem? S básnic-tvím to nesouviselo. Úlet to byl v tom smyslu, že jsem utekl do Itálie, aniž bych uměl ital-sky nebo tam měl nějaké zázemí. Ale jinak to prostě byla jen nepříliš zvládnutá reakce na krach životního vztahu, respektive vztahu, který se mi tehdy tak jevil. Měl jsem dojem, že tady, v Brně, v bytě, kde jsem to všechno prožil, nejsem schopný čelit tomu zmaru. Bohužel v čase exodu Albánců nebylo v Itálii prakticky možné sehnat slušnou práci, čímž myslím jakoukoliv pravidelnou práci, za niž by vám zaplatili. Po třech měsících bylo jasné, že to nedám, a vrátil jsem se.

A?

Nastoupil jsem jako šéfredaktor nakla-datelství Petrov, které patřilo pod podnik vlastněný lidovci. A když o necelé dva roky znemožnil nově přijatý zákon politickým stranám takový podnik zřizovat, koupil jsem od nich značku a sklad s víceméně neprodej-nými zásobami. Nebylo to bez komplikací, ale nakonec se to povedlo.

To byl z hlediska vaší budoucnosti asi ten klí-čov moment...

Určitě. Stejně jako mé pozdější setkání a troufám si říct i vzájemné porozumění s Michalem, ale o jeho roli v mém životě jsem už mluvil.

Tak pojďme zpátky k současnosti. Co říkáte diskusím o tom, jestli budou nebo nebudou za pár let existovat knížky?

Rozhovor na podobné téma jsem dával snad už před deseti lety. Tehdy jsem byl hrozně avantgardní, říkal jsem, že era elek-tronických knížek je na dohled, ale pak se dlouho nic nedělo. Až v loňském roce se na trhu objevila appleovská čtečka a ve spojení s Amazonem a mnohamilionovou reklamní kampaní se věci daly do pohybu... Takže teď to vypadá, že e-booky svou roli sehrají. My nakladatelé jsme přitom poměrně ohro-žený druh. Google už nějakou dobu pracuje na světové elektronické knihovně. Zatím se přepisují hlavně starší díla, která už nechrání copyright. To je vynikající. Jenže v poslední době Google naznačuje, že by mohl vydávat i nové knihy známých žijících autorů. A to je na pováženou. Google totiž má všechny trumfy v rukou; kromě toho, že u e-booků neplatí výrobu ani běžnou distribuci, má ty nejlepší možnosti propagace, kterým nakla-datel jako třeba já nikdy nebude schopný konkurovat.

A jak vnímáte situaci v české společnosti?

Řekl bych, že mě opustil optimismus de-vadesátých let. Často se sám sebe ptám, jestli jen nezačínám už být takový ten morous – jó, to za našich časů, a tak dál – ale obá-

vám se, že spousta hezkých a dobrých věcí jde opravdu trochu do kytek. Tomu, co se okolo nás děje, říkám privátně „novodobá normalizace“.

Normalizace..., to je snad básnická licence, ne?

Vůbec ne! Na začátku sedmdesátých let musel bolševik nějak zareagovat na velmi prudké předchozí zdvižení občanských ná-lad. Takže ta reakce musela být adekvátně silná. Nic takového se pochopitelně dneska neděje, ale jakési umrtvování občanského života lze pozorovat už od časů opoziční smlouvy, která znamenala definitivní konec romantických porevolučních časů. Začalo se vládnout technologicky. Není to nic, co by člověk nemohl v novodobých dějinách v Evropě pozorovat. Rakousko podobně fun-govalo třicet let a dokonale ho to politicky umrtvilo. Politikou přitom myslím zájem lidí, nejlépe i těch schopných a chytrých, o věci veřejné. U nás už máme klasickou situaci, kdy na jedné straně stojí parta lidí s jediným eminentním zájmem – udržet se u moci, a na druhé straně stále apatičtější masa. A to se mi nelíbí.

LINET

KOMFORT PRO DOMÁCÍ PÉČI

USNADNÍME VÁM PÉČI
O BLÍZKÉHO ČLOVĚKA
A POMŮŽEME OŠETŘOVANÉMU

- Pronájem elektricky polohovatelných lůžek, antidekubitních matrací a dalšího vybavení
- Doprava až k vám domů
- Montáž a zaškolení
- Prodej vybavení pro domácí péči

Rodina nealkoholických nápojů Bernard s čistou hlavou má dalšího člena. Stala se jím Višeň. Jedná se o osvěžující nealkoholický nápoj, který vyrábíme z nejkvalitnějších surovin – ječného sladu z vlastní humnové sladovny Bernard v Rajhradě, nejlepších odrůd českého chmele, čisté pramenité vody z Vysočiny a prvotřídní přírodní višňové šťávy a vůně.

V soutěži o Zlatý středník, kterou pořádá PR klub České republiky, dosáhl magazín Vlastní cestou dalšího vynikajícího úspěchu, když v kategorii firemních periodik pro veřejnost zvítězil.

Na degustační soutěži České pivo 2010 v Českých Budějovicích získalo nepasterizované pivo Bernard další ocenění! Na 1. místě se umístilo světlé výčepní pivo Bernard, Černý ležák Bernard s jemnými kvasinkami obsadil 2. místo a Sváteční ležák Bernard s jemnými kvasinkami obsadil ve své kategorii 3. místo.

Dalším velkým úspěchem je pro Rodinný pivovar Bernard ocenění za třetí místo v soutěži Progresivní zaměstnavatel roku 2010, které udělila odborná porota projektu Zaměstnavatel roku složená z odborníků na personální oblast a rozvoj lidských zdrojů. Kategorie je určena pro firmy do 250 zaměstnanců. Úspěchu bylo dosaženo i díky existující firemní kultuře, která se v průběhu 19 let působnosti firmy vyprofilovala jako velmi přitažlivá.

Rodinný pivovar Bernard se stal v prestižní soutěži Czech top 100 pro rok 2010 třetí nejobjedívanější firmou České republiky v oboru potravinářský a tabákový průmysl a současně podeváté v řadě nejobjedívanější firmou kraje Vysočina. Žebříček Czech Top je tvořen na základě hlasování manažerů významných společností, ekonomických a finančních analytiků, zástupců oborových sdružení, svazů a profesních asociací oslovených Sdružením CZECH TOP 100.

Schopnost nahlédnout na vlastní podnikání z jiného pohledu a obstát i v době hospodářské krize prokázal Rodinný pivovar Bernard. V rámci projektu Krizi navzdory pořádaného Hospodářskou komorou ČR a PricewaterhouseCoopers obdržel hlavní ocenění v kategorii Potravinářský průmysl. Pivovar také získal 1. místo v soutěži o nejinspirativnější nápad za osvěžující nealkoholický nápoj Bernard s čistou hlavou Švestka.

Rodinný pivovar Bernard se letos rozhodl podpořit účast mladých lidí ve volbách. Za zaslání čestné prohlášení, že půjdou k volbám, získali studenti, z nichž mnozí šli k volbám letos poprvé, 4 441 beden a 515 sudů nepasterizovaného piva Bernard.

DO IT YOURSELF

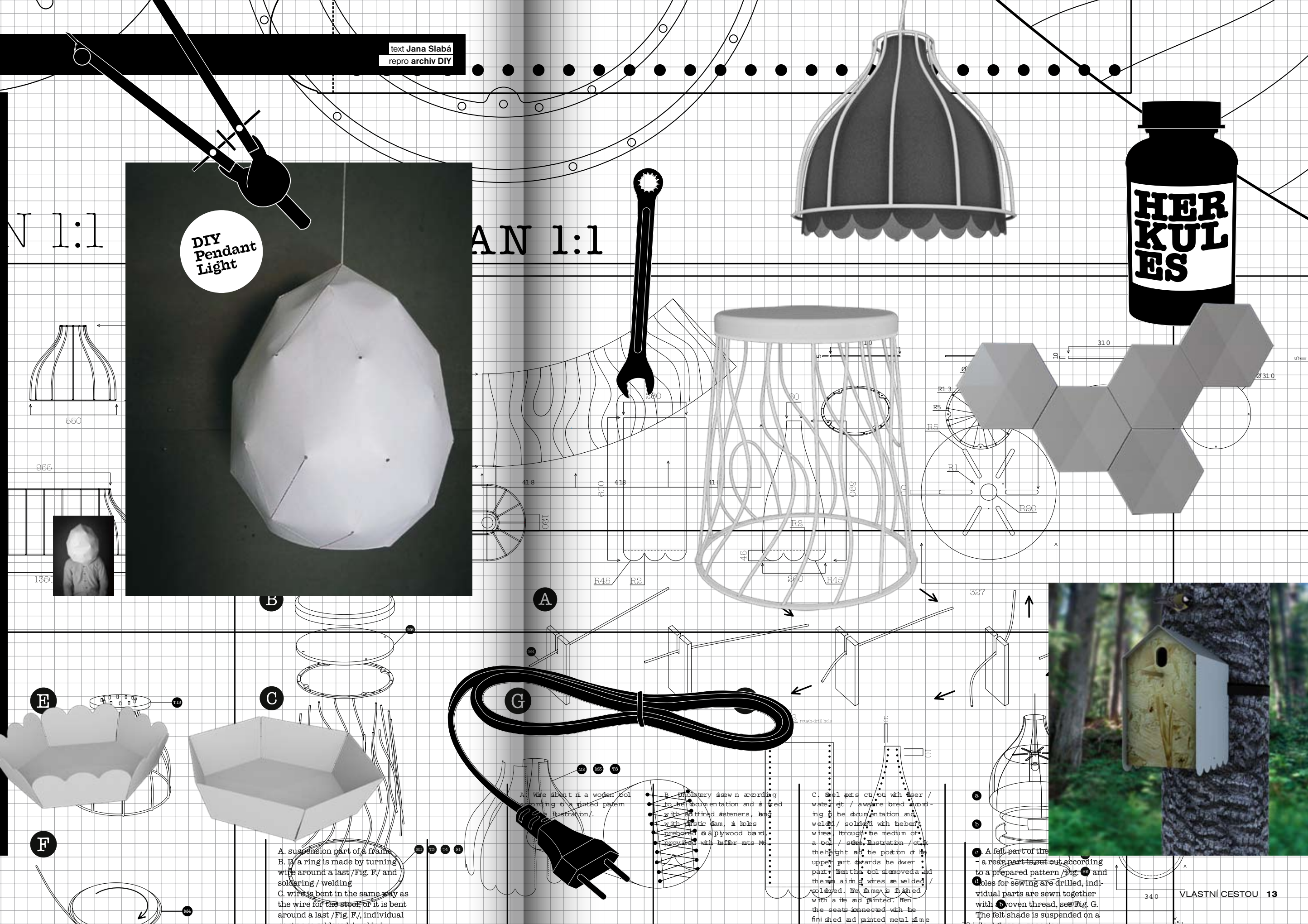
V pojetí designérů Kristiny Ambrozové a Adama Turečka je projekt Do It Yourself reakcí na různé, jak sami říkají, fastfoodově pojaté návody, které rezignovali na kvalitu řemeslné výroby a materiálu.

„DIY idea je v dnešní české společnosti chápána pohledem maskotů televizních pořadů Kozlíkem Šikulou a Ptákem Loskutákem. Dá se říci, že polička složená ze tří prkýnek, za půl hodiny spleená herculesem a pak natřená nějakými veselými barvičkami je v tomto směru jakýsi vzorový předmět, přičemž subjektivní hodnota podobných předmětů je daná množstvím investovaných financí, času a energie. Ty ovšem zpravidla bývají minimální, a proto většinou výsledek takové ruční práce poměrně brzy končí v zapomnění. V našem pojetí fenoménu DIY stavíme realizátora-kutíla do pozice co-designera (podílí se tedy i na konečném designu), výrobce a rovněž producenta,“ říká Adam Tureček.

Návody designérské dvojice, které jsou volně přístupné na www.do-it-yourself.cz, využívají běžně dostupné materiály a technologie a mohou sloužit přímo k výrobě nebo jako výchozí bod pro další „šití na míru“, aby hotový předmět co nejvíc vyhovoval představám a požadavkům realizátora.

„Předměty si člověk může vyrobit sám nebo si jejich části, případně i celé nechá vyrobit řemeslníkem a editovatelný výkres stažený z internetu poslouží k jednodušší vzájemné komunikaci. Výrobce tak mnohem jasněji vidí, co vlastně jeho zákazník chce. Volba použitých materiálů, barev, rozměrů je samozřejmě na tom, kdo bude věc používat. Grafické zpracování výrobních návodů i propagačních materiálů našeho projektu si s určitou nadsázkou pohrává s formou objektů a mění je tak, aby zaujaly a vyvolaly touhu mít je doma,“ vysvětluje Adam Tureček.

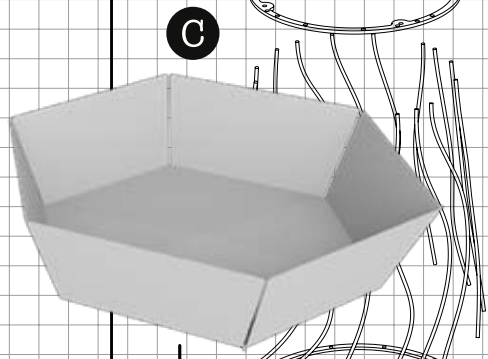
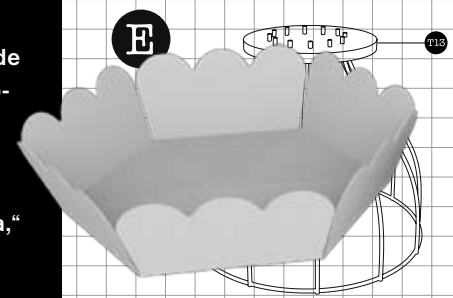
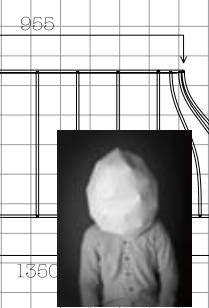
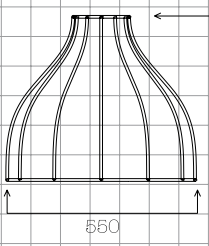
x

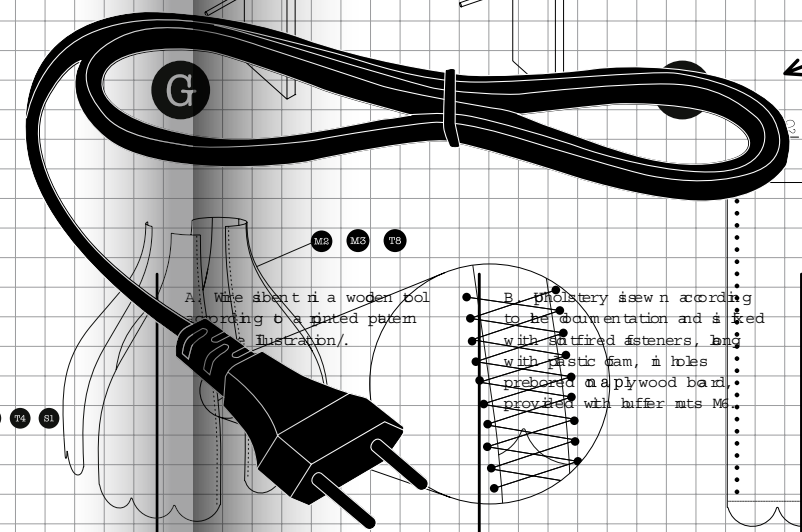
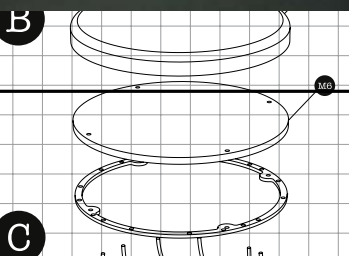
DIY
Pendant
Light

N 1:1

AN 1:1

F

A. suspension part of a frame
B. a ring is made by turning wire around a last / Fig. F. / and soldering / welding
C. wire is bent in the same way as the wire for the stool, or it is bent around a last / Fig. F., individual

A

B

E

C

G

A felt part of the - a rear part is cut out according to a prepared pattern / Fig. C. and holes for sewing are drilled, individual parts are sewn together with a thread, see Fig. G. The felt shade is suspended on a

Milostný příběh Konvalinky

Nad předním sklem autobusu Karosa vpravo byla cedule s výrazným nápisem ZÁJEZD a zfušovanou kresbou Ferdý mravence s červeným šátkem posetým bílými puntíky na krku. Hubu měl nakřivo, pokus o úsměv se nezdařil; nebyl veselý ani optimistický. Byla to lež, autobus nebyl zájezdový, vězni na zájezdy nejezdí. Převážejí je po stanovených trasách do stanovených míst. Ocitli jsme se ve světě, který existuje vedle našeho světa; v utajovaném souostroví policejních zařízení, soudů, věznic a táborů, v souostroví mlýnů, které melou lidské skutky na prach trestu, aby spravedlnosti bylo učiněno zadost.

Autobus zaštitěný nepovedeným Ferdou byl přistavený na vězeňském dvoře a dozorcí do něj skládali vězně oblečené – pro zmatení veřejnosti – do civilních šatů. Jejich obličej a ostříhané vlasy však veřejnost nezmátly zcela, jen ji zpochybnil. Co je to za divný autobus? Co je to za divné lidi... Nebyli spoutaní a v rukou na klíně drželi pytlíky se svačinou. Jí se na povel.

Jenom Konvalinka držel na klíně pytlík se svačinou ve spoutaných rukou. Přivedli ho jako posledního a posadili tak, aby na něj dobře viděli jak zepředu, tak i zezadu, aby na něj, kdyby se o něco pokusil, doskočil pes. To měl za to, že se kdysi rozběhl. Byl to tenkrát momentální nápad, nebo spíš pudové jednání, zkrat, nebyl to útek, jenže spravedlnost jeho vzlet útekem nazvala. Zahlédl pootevřenou bránu, a nohy se mu samy rozběhly. V tu ránu brána zase zaklapla. Ani psa nemuseli odvažovat a cvak! Na zápěstích mu zaklapla klepeta. Od té doby mu nasazují pouta, kdykoliv ho po cestách spravedlnosti přemisťují z jednoho kriminálu do druhého, od soudu a k soudu... Protože

mu do papírů vrazili výrazné razítko ÚTĚKÁŘ. A to mu zůstane nadosmrti.

Nadosmrti? Do konce života? Jaký zločin spáchal ten plachý, mírný člověk? Copak někoho zabil? Ne, nikoho nezabil, nemá na to buňky, není v něm zloba ani nenávisť, dokonce v něm nehodá ani chamtivost a touha po majetku. Konvalinka je úporný, osudem stížený nešťastník, důsledný ve svém konání. A proto se vrací. Sotva je propuštěný, znovu se ocitá na cestách spravedlnosti s okovy na rukou. Jako by život mimo zdi, s volnými rukama, ani nebyl pro něj; jako by se to bez šedivého mundúru, bez jídla z esusu, bez mříží v oknech a zarýglovaných dveří nedalo vydržet.

Ale není tomu tak, raději by zůstal venku, raději by v barevném světě potkával ženy – v ulicích, v obchodech a v parcích, v hospodách a v kině, na každém kroku. Ženy – záhadné bytosti... Mají to, po čem se touží, každá to má, ale jemu, Konvalinkovi, se toho nikdy nedostalo, nikdy nebyla příležitost, nikdy se nepoštěstilo. Sotva se nadechne, už ho zas odvázejí v klepetech. Nejdřív na záchytku, tam ho nechají vyspat, pak na policejní stanici, protokol, cela předběžného zadržení – cepézetka. Pokaždé to samé. Do tří dnů na něj prokurátor uvalí vazbu. Uvalí... Vazba se uvaluje. Když to sotva plnoletý uslyšel poprvé, strašně se vyděsil. Uvaluji na vás vazbu! Očekával balvan, který se odkudsi přivalí, povalí ho a zavalí a nikdo už ho z něj neodvalí. To má za to, že se provinil. Ale nic se nepřivalilo, jen mu vyměnili poblité kalhoty, košili a svetr za vypranou erární teplákovou soupravu a odvedli ho do jiné cely, mnohem čistší, pro obviněné, na něž byla uvalena vazba.

Tenkrát, když to bylo poprvé, zubili se tam na něj dva chlápci, také v hnědých teplácích – Bydžovský a Kvitko, zločinci z povolání. Bydžovský byl king a Kvitko byl jeho čimelíkem; to znamená, že uklízel celu, myl kingovi ešus, stlal mu lůžko, balil pro něj cigarety, škrábal ho na zádech a ve všem mu přitakával, protože Bydžovský byl king a Kvitko čimelík. Oba měli radost, že se tu objevil Konvalinka, pohledný chlapec, ale radost Kvitkova byla mnohem, mnohem větší. Protože od této chvíle už nebyl čimelíkem; od této chvíle byl čimelíkem Konvalinka a směl sloužit oběma. A při zábavné hře na tašku a mamku byl od této chvíle pokaždé mamkou Konvalinka. A ti dva byli pokaždé tačky – nejdřív Bydžovský a po něm Kvitko, podle spravedlnosti. Poprvé Konvalinka nechápal, co se děje, když si Kvitko stoupl ke dveřím tak, aby hlavou zakryl špehyrku a Bydžovský vyndal ze skříňky kelímek se sádlem. Vždyť chleba už přece snědli. Vůbec se mu to nelíbilo, ani trošku, když mu Bydžovský a po něm Kvitko funěli za zády, ale kriminál není pionýrský tábor, co se dá dělat, to se musí vydržet. Zdá se, že byl docela dobrou mamkou i přesto, že ho to nebavilo; zatínal zuby a myslel při tom na ženu. Neměla jméno ani přesnou podobu, byla však úžasně krásná, přesměru vybavená a docela nahá. V noci za Konvalinkou přicházela na slamník s červenými ústy a zavalila ho jak těžké, sladké břemeno, zatímco ti dva ukojení tatíci spali pokojným spánkem zločinců.

Co by se stalo, kdyby takto potkal ženu ve skutečnosti? Co by se pak stalo se světem? Snad by se rozprskl na všechny strany a jemu, Konvalinkovi, by narostla křídla.

Adam Tureček^{*1975}
Kristina Ambrozová^{*1981}

Oba vystudovali Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze a projekt DIY vznikl jako jejich společná diplomová práce. V roce 2008 založili studio AAKKFOREVER.ORG. K jejich nejnovějším pracím patří kompletní vizuální styl tištěné i televizní reklamy pro festival Design Super Market a dětský kout pražské restaurace Sovovy mlýny, která usiluje o spojení současné architektury, designu i výtvarného umění s kvalitní gastronomií.

Souostroví spravedlnosti opatřené zdmi a mřížemi, hlídané psy, obušky a samopaly má své utajené, spolehlivé zpravodajství – telegraf a kurýry, koně a poštovní holuby. Konvalinka ještě nebyl řádně odsouzený a všude už o něm věděli, že je dost dobrou mamkou – zbytečně neremcá a nechá se přemluvit, aniž by bylo třeba zacházet do krajnosti, panu veliteli si nestěžuje. A tak měl Konvalinka vždycky co kouřit, vždycky měl dost cukru a čaje a všichni ho měli rádi.

První trest nebyl dlouhý, po roce byl zase venku a těšil se dobrému zdraví. Když krácel po ulici od nádraží domů k mamince, potkával samé ženy, jenom ženy a všechny se na něj smály, všechny byly rády, že je volný. Jenže druhého dne už se opět schlíple loudal po cestách spravedlnosti; nad ránem ho odvezli v policejním autě na záchytku a v poledne s poblitou košilí seděl v cepézetce. Když na něj třetího dne uvalil prokurátor vazbu, věděl, že to nic není, že ho nic nezavalí, to se jenom tak říká v právnícké hantýrce. Věděl také, že tak je to správně, tak že to bude už napořád. Už je z toho stereotyp. Rána – kriminál, rána – kriminál..., zločin – trest, zločin – trest... S tím se nedá hnout. Když se cosi takového jednou připustí, je to navždycky. Ledaže by zázrak... Ošemetná věc, ačkoliv se zázraky někdy dějí, nedá se s nimi počítat. Kdyby to byl aspoň pořádný zločin, za jaký se dává pořádný trest, něco neslýchaného, obdivuhodného nebo aspoň zajímavého, aby to stálo za zmínku; nebo kdyby se Konvalinkovy činy obměňovaly, kdyby ho zavírali pokaždé za něco jiného, pestřejšího, barvitějšího – třeba kdyby se nechal zamknout přes noc v řeznictví nebo vyloupil spořitelnu s lyžařskou kuklou přes obličej, kdyby praštil poštačku s důchody pro stařečky olověnou trubkou do hlavy... Pak by ovšem v souostroví spravedlnosti znatelně stoupla jeho cena a v zábavné hře na tačku a mamku by si mohl konečně zahrát také jinou roli než obvykle.

Jenže Konvalinka se držel úporně svého a necouvl ani o milimetr. Nemohl jinak. Jeho neustále se opakující kousek nebyl totiž činem, nýbrž příhodou – Konvalinka nic nespáchal, jemu se to přihodilo. Ani ten útěk na začátku nebyl záměr-

ný. Vrata byla pootevřená a Konvalinkovy nohy se samy rozběhly.

Také tentokrát, jako vždycky, zavřeli Konvalinku za rozbité sklo. Krácel po chodníku od nádraží domů k mamince a zas potkával jenom ženy; když zvedl oči, létaly ženy i po obloze, jako andělé, ale žádní andělé to věru nebyli. Byly to ženy! Už se to nedalo unést, musel se uchýlit do hospody.

Číšník měl upatlanou vestu, ale pivo bylo dobré a vzácné, v souostroví spravedlnosti se pivo nečepuje. Jenže také sem, do hospody, za ním přicházely ženy, sedaly si k vedlejším stolům, cinkaly lžičkami v šálcích s kávou a dívaly se na něj, jak pije pivo, jak si objednává další, jak pije jedno za druhým a prokládá to rumem, přívětivě se na něj usmívaly červenými ústy a ponoukaly ho, aby jen pil dál, jinak že odejdou a nic z toho nebude, už nikdy se k němu nevrátí. To přece nemohl dopustit!

Když ho pak upatlaný číšník vyhodil na chodník, zástup žen ho neznal, následovaly ho všechny, zvedly ho z chodníku a do oušek mu červenými ústy šeptaly: Ještě jsme přece neskončili, noc je dosud mladá, ještě budeme pít, Konvalinko, a když se opijeme, však ty víš, ty jeden Konvalinko, co bude pak...

Jak se ale opít, když ten umatlaný číša nenaleje a peníze jsou fuč. Však ty si víš rady, Konvalinko, není to poprvé, říkají červená ústa, Konvalinka je borec, vždyť Konvalinka umí! Jedna z těch úžasníc mu podává kámen, pořádný šutrák, aby pasoval do ruky. Posledně to byla dlažební kostka, předtím kus cihly, poprvé betonová dlaždice. Konvalinka kámen potěšká a neváhá ani chvíli. Rozpřáhne se a mrsk... Výborně, Konvalinko, to byla šupka! Ruka už drží láhev sektu, protože jediné sekt je to pravé. Posledně to byla prostějovská starorežná, předtím vodka z Božkova, poprvé sladká griotka. Hrdlo urazí o zeď, napijte se, ženy krásné, vždyť noc teprve začíná, nejdřív ty, Konvalinko, udatný hrdino, co když je to otrávené, co když nás chceš uspat a potom zneužít. Tak dobře, abyste věděly, moje krásky, že jsem poctivý chlap, že to s váma dovedu, všechno v pořádku, do dna, Konvalinko, však je tam flašek dost, než to vypijem,

než začne svítat, než přijedou... My o vlku a vlk v policejním autě. Už jsou tu, už přijeli, už s ním zas uhánějí po cestách spravedlnosti.

Dva roky nepodmínečně, co jiného. V zájezdovém autobusu jsou ještě dvě místa volná. Na koho se čeká? Vězňové naskládání uvnitř mají na klíně balíčky se svačinou, ale jíst je povoleno až na pokyn strážců. Čekají mlčky, mluvit je zakázané. Žádný z nich neví, kam ho vezou, může se jenom dohadovat. Nevstávat, nekouřit, žádné prudké pohyby. Dva samopalníci vzadu, dva vpředu obráceni do útrobu autobusu, německý ovčák na podlaze předstírá netečnost. Tak na koho se čeká?

Dámy přicházejí nakonec. Zlodějky? Vražedkyně? Prostitutky? Jedna je starší, v pomačkané sukni a zvalené halence, s vytetovanou tečkou pod levým okem, předstíranou černou vlasů zrazují dorůstající šediny, truchlivá podívaná. Ta druhá je mladá a rozkvetlá jako jarní louka, v rozpínacích letních šatičkách nad kolena, mezi ňadry cestička do tajemných hlubin. Teď by měl autobus uznať hvězdnout a zatleskat. Jako by se stalo. Udělal by to, kdyby směl. Tahle dívka má stejně jako útekář Konvalinka na ruku... Ale v tomto případě tomu říkáme raději náramky. Ocelové náramky na zámek; při prudších pohybech se svírají, zařezávají se do zápěstí. Řekněme, že vyzývavé poběhlíci přesto náramně sluší. Je srpen a ta dívka sem přináší slunce ve vlasech, pšeničné pole přede žněmi. Posadili ji na krajní sedadlo, kousek od Konvalinky, mají to k sobě přes uličku. Aby ti dva spoutaní útekáři byli bdělým strážcům na očích, aby je měl pejsek na doskok, na cvaknutí zubů.

Teď už můžou konečně vyrazit.

Eskorta projela městem, nikdo nemával, a zamířila výpadovkou k Olomouci. Ačkoliv jim to nikdo neprozradil, věděli, že v olomoucké věznici přespí. Vždyť vyrazili v pozdním odpolední. Jeli unavenou krajinou vrcholícího léta a mezi ocelovými náramky krásné poběhlíce a Konvalinkovými klepety začaly proskakovat neviditelné jiskry. Ti dva se najednou ocitli v silovém poli, na něž byli dozorcí se samopaly i se psem krátcí. Vpředu jelo nenápadné osobní auto se

zamaskovaným kulometem namířeným dozadu na Ferdu mravence, za autobusem gazík s dalším kulometem. Tímto neměnným způsobem jezdila eskorta po neměnné cestě spravedlnosti už léta – v Olomouci večere a přespání, v Pardubicích čurání a cigareta, Pamprlík v Praze je rozcestím. Na Pankráci pobudou tři dny, sjedou se tam eskorty z celé republiky, eskortní cely se začnou plnit vězni ze všech koutů naší vlasti, a když jich bude tolik, že budou v celách svísele namačkáni na sebe, další autobusy je rozvezou do míst určení – na Bory, do Vinařic, Minkovic, Ostrova nad Ohří a na další ostrovy v souostroví spravedlnosti. Tohle má Konvalinka v malíčku, nejede tudy poprvé. Jenže tentokrát jako by všechno bylo jinačí, i když je to stejné. Tentokrát kousek od něj sedí zázrak v květovaných šatech.

V Olomouci spali na podlaze bez slavníků, zato k večeri byla krupičná kaše se skořicí, a kdo chtěl, dostal přidáno. Konvalinka si o přídavek neřekl. Ležel tiše jako pěna mezi smradlavými chlapy a byl někde úplně jinde. Když se rozsvítila noční žárovka, když odumřely kecycy o žrádlo, chlastu a šoustání, zavřel Konvalinka oči, ale žádná z obvyklých žen s červenými ústy za ním nepřišla. Dnes v noci se mu zdálo o rozkvetlé louce a o pšeničném poli před příjezdem kombajnů.

V Pardubicích na dvoře ženské věznice museli všichni vystoupit, ženu a dívku odvedli do nenávratna, pro ně tu byla konečná. Muži na záchod, sníst svačinu, kouření povoleno. Všichni kouřili a dívali se vzhůru do oken věznice pro opačné pohlaví, za nimiž se občas mihla zakázaná bytost v modré košili, s modrým, bíle puntíkováným šátkem na hlavě. S bolestí v podbřišku nastoupili do zájezdového Ferdy mravence a pokračovali ku Praze.

Tentokrát bylo všechno jiné i na Borech, kam Konvalinku zase přidělili, už potřetí. Při zoufalé hře na bezdětnou rodinu mamku už dělat nemusel, vždyť byl přece mazák. Když odpověděl po pravdě na otázku, kolik toho už odseděl, sklapl potenciální taťka jako kudlička a odvalil se jinam za štěstím. Právo taťky měl teď Konvalinka. Jenže ho nikdy nevyužil. Ani když za ním jednou v noci čiperný chlapec Vendulka vlezl pod deku a sám

se mu nabídl, prý to má rád. Šibuj, synku, do řiti, řekl mu Konvalinka a vystrčil ho z postele.

Ve vězení bývá spousta lidí všelijak pomatených; někteří si ve volném čase píchají do žil sliny nebo benzín, aby si přivodili flegmónu, a dostali se na marodku, někteří polykají předměty – lžičky, vidličky a nože nebo kusy olověného potrubí –, aby se dostali do nemocnice, kde trest ubíhá rychleji, jiní polykají spousty medikamentů, aby se dostali do jiné dimenze, další předstírají šílenství, učí se cizí jazyky, hrají ping-pong, čtou knížky z vězeňské knihovny nebo zvedají činky. Konvalinka krotil a cvičil holuby; na Borech jich žije spousta, měl z čeho vybírat. Když je zkrotil a vycvičil, poslal je do Pardubic s dopisy psanými drobným písmem na cigaretovém papíře, přivázanými bílou nití k holubímu spárku.

Draha Drahuško!

Chlapi říkaly žesi kurva. Ja temu nevěřím ale i kdybysi byla kurva mi to nevadí bo tě miluju tvuj Konvalinka

Z Pardubic mu holubí poštou přicházely odpovědi.

Milý Konvalinko,

chlapi toho nakecají nevěř jim sou to drbi. I kdybysem byla kurva tak co. Už žádná nejsem a už nikdy nebudu protože i já Tě, miluju. Až nás pustí bude svadba v bílých dlouhých šatech s vlečkou ať, se holki poserou stekem i s družičkama.

Dosmrťi Tvá milující Drahomíra H.

Naštěstí bylo těch holubů na Borech dost, jeden by si při čilé korespondenci křídla ubrousil. Při dopisování a těšení se jeden na druhého uplynuly dva roky rychleji než tři dny, které bude muset Konvalinka čekat na drahou Drahušku, než také jí skončí trest a přijede za ním vlakem z Pardubic. Tři nekonečně dlouhé dny na svobodě!

Konvalinka zašel za sociální kurátorkou, jak mu velela povinnost propuštěného vězně; byla to dáma usměvavá, s pruhem modrých vlasů mezi tmavými (To jsou věci, to jsou věci, co si ty baby nevymyslí!), dala mu dva papírky s razítkem. Jeden pro ubytovnu, protože maminka Konvalinková mezitím umřela, ani jí nemohl na pohřeb, když měl v papírech razítko ÚTĚKÁŘ. Útěkáře na pohřeb

nepouštějí, mohli by jim utéct. Teď neměl, kam hlavu složit. Druhý papírek byl pro Novou huť, tam mu dají práci; lopatu, co jiného!

Hlaste se tam do týdne a hodně štěstí, pane Konvalinka. Pane? Pane!

Na ubytovnu šel hned, Nová huť počká, práce není zajíc. Do skříně si pověsil silonový pytlík s majetkem a vykročil k nádraží, čekat na Drahušku. Za tři dny mu vlak z Pardubic přiveze nevěstu. Bude mít dlouhé bílé šaty s vlečkou a s družičkami. Z Pardubic se ani přestupovat nemusí.

Z nádraží ho vypostrkovali dva policisté, protože neměl platnou jízdenku ani perónní lístek a místo občanského průkazu jim ukázal provizorní cár úředního papíru. Ven s ním, z nového nádraží, takový by jim to tu mohl pozvracet. Tři dny ať si na vlak čeká někde jinde. Ale kde? Venku začalo pršet a do hospody nepůjde, ani na kofolu, ani schovat se před deštěm, hospoda je nebezpečná, hospodou to začíná.

A pak potkal staré známé – Bydžovského s Kvitkem. Před lety s nimi pobýval v jedné cele vyšetřovací vazby. Od těch časů, od počátků své dráhy kriminálnika, se s nimi nepotkal, ačkoliv také oni se celou dobu potloukali po cestách necestách v souostroví spravedlnosti. Až teď, na svobodě.

To se musí oslavit, řekl Bydžovský a Kvitko už ho pevně svíral v podpaží. Vždyť jsme přece jedna rodina!

Nad ránem, když měly zavřeno i noční podniky, podařilo se Bydžovskému a Kvitkovi před kvílením policejní sirény uprchnout a skrýt se v temných stínech noci. U rozbité výkladní skříně lahůdkářství našla hlídka jenom Konvalinku in flagranti – s lahví becherovky v ruce. Láhev měla uražené hrdlo a ruka byla celá zapatlaná od krve.

×

Ivan Binar (*1942)

Po absolvování pedagogického institutu pracoval ve školství, jako redaktor a za normalizace v dělnických profesích. Několik měsíců strávil ve vězení za údajné pobuřování. Po podepsání Charty 77 ho vyhostili do Rakouska, kde se živil jako restaurátor porcelánu a tlumočnick. Deset let působil v Rádiu Svobodná Evropa. Píše prózy (Kytovna umění, Den, kdy slétly vlaštovky...) i knížky pro děti (Bibiana píská na prsty...).

OBSLUHUJEME ŠIROKÉ SPEKTRUM ZÁKAZNÍKŮ
POČÍNAJE PIVOVARY A KONČE ČERNOUHELNÝMI DOLY.
PATŘÍME K NEJVĚTŠÍM ALTERNATIVNÍM DODAVATELŮM
ELEKTRICKÉ ENERGIE V ČESKÉ REPUBLICE,
SE ZKUŠENOSTMI OD ZAČÁTKU LIBERALIZACE
TRHU S ELEKTŘINOU. VYZKOUŠEJTE SI NÁS!

Smetanovo náměstí 2/979
702 00 Ostrava - Moravská Ostrava

tel: +420 - 596 262 450
fax: +420 - 596 262 464
e-mail: czechkarbon@okd.cz
internet: www.czechkarbon.cz

DODÁME
ELEKTŘINU
KAMKOLIV

Balet s dokonalými
pohyby tanečnic
i tanečníků není
jen okouzlující,
ale skrývá v sobě
a zároveň odhaluje
často i silný
erotický náboj.

Poprvé Petr Jedinák fotografoval balet už téměř před deseti lety, kdy strávil několik dní v bavorském Národním divadle s tamní českou skupinou tanečniců. Systematicky se fotografováním tance zabývá poslední dva roky. V souvislosti s připravovaným knižním projektem se soustřeďuje především na baletní soubor Národního divadla. V loňské sezóně se zajímal nejen o už hotová představení, jako jsou Labutí jezero, Causa Carmen, Extrém, Zlatovláska a další, ale i o zkoušky na premiéry Fausta a Othella.

A proč mu učaroval zrovna balet?

„Myslím, že se mi nikdy moc nedařily záběry z prostředí, ke kterému nemám hlubší osobní vztah. Na první pohled se tanec dá přirovnat k některým sportům. Ale v mém případě takhle paralela nefunguje; sport není zrovna moje parketa. Vnímám balet především jako vysoce estetickou formu, a můj přístup proto čerpá hlavně ze zkušeností z fotografování výtvarného umění,“ říká Petr Jedinák. „Sklobení výtvarného pojetí a pohybové baletní akce je pro fotografa velká výzva. Trvalo mi řadu měsíců, než jsem alespoň začal tušit, jak se s takovým zadáním vypořádat. Pořád sice vytvářím fotografie, jejichž autorem by mohl být prakticky kdokoliv, s přibývajícimi zkušenostmi se mi však stále častěji daří i takové, ze kterých je cítit můj osobní vklad a s nimiž můžu být spokojený.“

Osobní vztah k baletu vyplývá u Petra Jedináka především ze skutečnosti, že v době dospívání chtěl být nejprve knězem a pak baletákem. Tehdy měl pocit, že oběma profesím je společný silný prvek tajemství a jisté, až nadpozemské krásy. A právě snaha přiblížit se jim ho provází dodnes.

Jeho fotografie se vyznačují nejen vysokou estetickou kvalitou, v mnoha z nich, což u tance zase tak moc nepřekvapí, je přítomna erotika. „Mé okouzlení baletem v době dospívání bylo dáno i probouzející se sexualitou a přirozeným zájmem objevovat. V tomto byl balet se svými nekonečnými možnostmi, jak se navzájem dotýkat a sdílet svá těla, naprosto zásadním zdrojem a inspirací mladických snů. Tuto kvalitu v něm nacházím stále a často se ji snažím přenést i do svých fotografií,“ vysvětluje známý český fotograf.

Petr Jedinák (1963)

Vystudoval Školu výtvarné fotografie Václava Vláška a pražskou Vysokou školu chemicko-technologickou. Pracoval mimo jiné jako redaktor časopisu Československá fotografie a do roku 2008 byl fotografem týdeníku Reflex. Nyní působí na volné noze. Je autorem knihy Cesta k portrétu.

BernardFest

16. ročník

pátek 6. 8.

Tomáš Klus

16:00

Sto zvířat

18:00

Miro Žbirka

20:00

Kryštof

22:00

Kyvadlo

23:30

sobota 7. 8.

Vysočinka

10:00

Ivan Mládek

12:00

Monkey Business

14:00

Turbo

00:91

Keks

18:00

Son Caliente

20:00

ohňostroJ

No name

22:15

UDG

23:45

Štočkův dvorek

Barrel Battery

14:00

Jazz Pilgrim

16:00

Skaláci

00:81

Boule

20:00

Pátrači

22:15

Prodej vstupenek:
www.ticketpro.cz
značková prodejna Bernard
v Humpolci

Jednotná cena na oba dva dny
včetně vstupu na druhou scénu
ve Štočkově dvoře je 390,- Kč.
Vstupné pro seniory a mládež
do 140 cm na oba dny je 50 Kč.

Vstupenky jsou slosovatelné
o hodnotné věcné ceny, slosování
proběhne během sobotního večera.

Stanové městečko je vzdáleno od
místa festivalu 1,5 km v areálu AMK
Humpolec Pod Vilémovským lomem,
vjezd ze silnice Havlíčkův Brod –
Pelhřimov (kemp s občerstvením, WC,
hlídaným parkovištěm).

Aktuální informace na www.bernardfest.cz

Miro Žbirka

Monkey Business

UDG

Son Caliente

No Name

Design nesmí obtěžovat

Radek Hegmon (designér a podnikatel)

Už jako studenti vyhráli několik soutěží na městský mobiliář. Zatímco jejich spolužáci navrhovali auta, elektrotechniku, sklo..., Radek Hegmon a David Karásek se věnovali hlavně lavičkám, stojanům na kola, přístěnkům... A nezástali jenom u designu, pustili se i do výroby. Dneska jim patří společnost mmcité (její název zásadně uvádějí malým písmenem), která vyvíjí, vyrábí a prodává městský mobiliář.

Ne každý má úplně jasnou představu, co je to design. Máte nějakou výstižnou definici?

Design je podle mě hledání kompromisu mezi tvarem a funkcí. Ve volném umění sdělujete tvarem myšlenku. Design jako užité umění chce sdělit totéž, ale přitom musí být funkční, nesmí obtěžovat. Krásné, ale nepohodlné křeslo je podle mě úplná blbost. Pokud máte super vytvarovaný interiér auta, a něco vás tlačí do kolena nebo se vám špatně drží volant, nedává to smysl. Proto mluvím o kompromisu. Samozřejmě při jeho hledání je třeba vzít v úvahu i materiál, technologii výroby a také náklady. Cítím to tak, že v tomhle je design víc řemeslo.

A co když snaha o efektní tvar a někdy i touha na sebe upozornit výrazně převažují?

To považuju za obrovskou chybu. Myslet při navrhování víc na sebe než na člověka, který bude design užívat, je špatně. Někteří designéři si občas pletou design s volným uměním. A najednou se ztratí podstata toho, proč se vlastně design dělá. Ale na druhé straně je pravda, že někdy na sebe design potřebuje

upoutat pozornost a logicky funkčnost ustoupí. Vlastně má několik poloh, existuje top design i ten v uvozovkách obyčejný. Možná se to nezdá, ale vymyslet jednoduchou funkční věc stojí strašně velké úsilí.

V umění, pokud pomineme věci spojené s novými technologiemi, je těžké přijít s něčím, co tady ještě nebylo. Potýká se s tím i design?

Jde o stejný problém. Každý se snaží hledat nějaké nové řešení, ale v podstatě pracuje s informacemi, které má. U designu záleží na tom, jak dobře je využijete a zkombinujete. Třeba vezmete materiál, který se používal na něco jiného, na věc, u níž se to nečeká, a tím ji můžete posunout dál. Myslím, že není nutné hledat absolutně nová řešení, musí se najít dobrá řešení. Když začnete něco navrhovat, třeba stůl, nemůžete si říct – teď vymyslím něco nového, absolutní bombu, hlavní je účelnost. Ale zároveň nemůžete jen kopírovat.

Proč jste šel před dvaceti lety studovat zrovna design? Nic jiného vás nelákalo?

Odkáživa mě strašně bavilo kreslit, modelovat a vlastně jsem se rozhodoval jen mezi designem a sochařinou. Hodně jsem o ni stál v patnácti, v sedmnácti... Pak si ale kamarád, se kterým jsem se sochařině věnoval, vybral design a já si řekl, že to možná bude ono.

A je?

Z racionálního pohledu určitě. Do sochařiny absolutně dáváte sám sebe, svůj názor a získáte vnitřní, duchovní naplnění. Sochařina vám dovolí o hodně víc a svým způsobem je

to možná jednodušší. Ale prorazit jako sochař by skoro nešlo. Designérství je praktičtější, dělat volné umění by byl obrovský existenční problém, a nakonec by se člověk stejně musel věnovat i něčemu jinému – třeba designu, aby vůbec přežil. Mě design baví, je to moje práce, náplň...

Přesto – nemáte chuť si někdy „zasochat“?

Dvacet roků se na to chystám. A úplně se těším, až přijde doba, kdy se tomu budu moct věnovat. Jenže si to už deset let takhle posouvám, dělám si jen různé skici, modýlky...

Pořádně by oboje dělat nešlo?

Asi ne. Mám pocit, že v designu jsme pořád na půl cesty. Když jsme vyhráli soutěž na městský mobiliář ve Zlíně, měli jsme obrovskou chuť návrhy zrealizovat. Radnice nám doporučila firmu, která to ale v době porevolučních začátků nedokázala. Tak jsme hledali vlastní cestu. Šli jsme za vizí firmy, která by městský mobiliář nejen vyvíjela, ale i vyráběla. A nakonec také prodávala. Ještě jsme studovali, už jsme měli děti, přesto jsme se zadlužili a pustili se do výroby mobiliáře. Postupně jsme se v tomhle oboru stali nejsilnější firmou v Česku. Pronikli jsme na Slovensko, do Maďarska, Polska, do Německa... Teď hodně energie věnujeme Španělsku, kde je v Evropě, co se týče městského mobiliáře, v podstatě největší konkurence, nejvyšší liga a my v ní chceme uspět. Španělé žijí venku, na ulici a hlavně mají obrovský cit pro tvar a přirozený vkus. Pak se chceme posouvat dál a dál. Možná je to tím, že jsme neměli regionální, ale evropské ambice. Máme zkušenosti, chuť a tým kolem sebe a myslím,

že jsme schopní je naplnit. Nechtěl bych kvůli sochařině skončit před cílem.

Design, výroba a prodej... Je takové spojení ve vlastní firmě u designérů běžné?

Když jsme začínali, určitě to běžné nebylo, teď se to začíná měnit. Podle mě je totiž design v podstatě až hotový výrobek. Nakreslit pěknou lavičku, obzvlášť s možnostmi, které nabízejí současné technologie, je strašně jednoduché. Ale o kvalitním designu se dá mluvit až ve chvíli, kdy ta věc dobře vypadá, dá se dobře a ne moc drahé vyrobit, umíte ji prezentovat a prodat a lidé jsou spokojeni s její funkcí. Mně vadí, když se říká, že design končí návrhem. To je úplný začátek. Když jsme založili firmu, zjistili jsme, že vlastně vůbec nic neumíme. Sice jsme vyhrávali designérské soutěže, ale kdyby mi takové věci dneska někdo ukázal, nabídl, vyběhnu s ním.

Proč?

Protože by byly těžko realizovatelné, dost drahé a špatně by se udržovaly. Prostě zohledňovaly jen tvar, nic jiného. Myslím, že v našich designérských začátcích jsme dělali spoustu chyb, ty věci byly strašně komplikované. Dělali jsme celou řadu chyb.

Takže zkušenosti z výroby a prodeje se zpětně promítají i do vašeho designu?

Absolutně. Designem se živím dvacet roků a teprve teď, na základě zkušeností z praxe, začínám tušit, že bych mu mohl rozumět. My

nekončíme tím, že prodáme návrh, ale až prodejem hotového výrobku. Pokud ho špatně vymyslíme, tak ho neprodáme. To je to nejtvrděší měřítko, jaké může být. Když jsme ještě jako studenti něco navrhli a učitelovi nebo investorovi se to nelíbilo, mohli jsme si říct – je to blbec, nerozumí tomu. Ale když něco navrhnete, vyrobíte a nikdo to nechce...

Taky si můžete říct, že lidi vám nerozumějí...

To můžete, ale umřete hladu.

Jak se cítíte ve své druhé, podnikatelské roli?

Naši prioritou nikdy nebylo založit firmu a podnikat. V podstatě jsme podnikatelé ani být nechtěli, ale jinak to prostě nešlo. My si myslíme, že mobiliář v konkrétním městě by měl mít určité tvarosloví, materiál a měl by se určitým způsobem udržovat. Pro nás je nejdůležitější právě sdělování názoru a prezentování našich věcí; výroba a obchod slouží téhle myšlence. Proto podnikáme. Podnikáme proto, aby nás práce bavila. Abychom ji dělali s lidmi, kteří nás zajímají, protože to je strašně důležité. Podnikáme i proto, abychom podnikali slušně. Ale to první je strašně důležité, kdyby mě to přestalo bavit, tak pokračovat skoro ani nemá význam.

Nezapomněl jste na peníze?

No (smích), on nám to nikdo nevěří, ale podnikáním, jako je to naše, se nedá zbohatnout. Nespekulujeme na burze, neskupujeme pohledávky... Když musíte investovat do vývoje,

RADEK HEGMON

1970*

Vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou ve Zlíně, obor design. Podnikat začal už jako student se svým spolužákem Davidem Karáskem. Dnes společně vlastní firmu mmcíté, která se zabývá navrhováním, výrobou a prodejem městského mobiliáře. Tato firma je ve svém oboru největší v Česku a má pobočky ve čtyřech evropských zemích.

do rozvoje firmy, nemůžete to dělat pro peníze. Jsou pro vás jen číslem jako ve sportu sekundy nebo metry. Pracujete s ním, je důležité pro to, aby firma nezkrachovala a dál se rozvíjela, ale není to ten cíl.

Jste dva, jak máte rozdělené kompetence?

O koncepci se bavíme společně a zároveň se každý z nás stará o určitou část firmy. Já o speciální projekty, výrobu, o export do Španělska a dohlížím na financování firmy, David se stará o podporu prodeje, marketing, o větší část vývozu a dohlíží na vývoj.

Základní názor máte asi společný, ale v čem jste rozdílní?

Já jsem schopný hodně riskovat, řešit věci rychle, možná až příliš zbrkle, David je řeší postupně, zato precizně. Výhoda je, že se navzájem doplňujeme. Kde jeden končí, druhý začíná. A to je strašně důležité a charakterizuje to naši spolupráci. Základní myšlenku jsme si řekli před dvaceti lety na jednom školním večírku. K cíli samozřejmě může vést víc cest a právě o nich se musí diskutovat. Na něčem se dá shodnout rychle, o jiném se strašně pohádáte. Když jste na něco sám, často se rychle spokojíte s řešením, které vás napadne, oponent člověka sice štve, ale zároveň ho donutí přemýšlet a tím i posunout dál.

A co kdybyste i ve finále každý trval na svém názoru?

No..., to se ještě nestalo, i když někdy je to hodně složité. To máte stejně jako v manželství.

Měli jste nějaké „manželské“ krize?

Určitě, ale vždycky jsme našli řešení. Nikdo není dokonalý ani absolutně rozumný, v každém člověku jsou emoce. Ale prožili jsme toho spolu tolik, tak moc jsme se navzájem ovlivnili, že nakonec se vždycky domluvíme.

●●

www.sulkogalerie.cz

VYZKOUŠEJTE NOVÁ OKNA DŘÍV, NEŽ JE KOUPITE

SULKO
Galerie

Věříme, že je nezpochybnitelným právem každého zákazníka mít možnost si jakýkoli produkt před nákupem vyzkoušet. SULKO Galerie proto nevznikla jako obyčejné prodejní místo, kde na člověka čeká spousta nepřehledných technických informací a nic neříkající průřezy okenními rámy. Jejím cílem je nabídnout prostor, v němž se zákazník může o vlastnostech výrobku přesvědčit doslova na vlastní oči, uši i kůži. Takový přístup si může dovolit jen skutečně špičkový výrobce, který kvalitě svých produktů bez výhrady věří.

BRNO

Palackého tř. 155a
T: 541 260 468 | E: brno@sulko.cz

OLOMOUC

Holická 32 (vedle Baumaxu)
T: 585 226 050 | E: olomouc@sulko.cz

SULKO

DVA DLO V PAR KU

Je spolumajitelem rodinného autoservisu. Přesto se Jan Andelt vloni pustil do organizování nejen divadelního dne v kunratickém zámeckém parku.

„Touhle myšlenkou jsem se zabýval několik let, než jsem si uvědomil, že buď teď, nebo nikdy... Mám rád hudbu, divadlo, děti, a tak mne napadlo to udělat po svém – pobavit spoustu dětí i dospělých a ještě někomu prospět,“ vysvětluje.

Po úspěchu prvního ročníku se rozhodl druhý ročník rozšířit, a tak se návštěvníci obdivovali třeba umění nevidomého lukostřelce Jiřího Mojžíška, mohli si vyzkoušet práci na hrnčířském kruhu, u kováře vykovat hřebík, zdolat lezeckou stěnu...

Děti pak vytvořily řetěz z vystříhaných dětských dlaní, popsaný vzkazy pro malé pacienty, kteří tráví dlouhé měsíce v motolské nemocnici.

Tomu přece jen hlavnímu patřila dvě šapitó, ve kterých hrály profesionální soubory i malí ochotníci a také muzikanti jako Vladimír Mišík a Jaroslav Uhlíř.

„O tom, že dva tisíce návštěvníků mělo srdce na svém místě, svědčí dobročinná tombola ve prospěch Petra Hudce, dvanáctiletého nevidomého chlapce, který je upoután na invalidní vozík. Petr má hudební talent – hraje na varhany, a výtěžek z tomboly a darů mu umožní koupit si kvalitní nástroj,“ říká Jan Andelt a dodává, že další akci chystá už na září.

Vídeňská secese a blešák

Vídeň je obvykle považovaná za město, kde se dá velmi dobře žít. Slušné životní prostředí, hodně kultury, relativně malá kriminalita... Jako poznávací cíl se však na první pohled zdá – zvláště těm, kteří to tam mají blíž než do Prahy – přece jen méně zajímavá než třeba Paříž nebo Londýn. Lidé navíc snadno podlehnou dojmu, že když za půl dne obejdou to nejcentrovatější centrum a pak nakouknou do parku u zámku Schönbrunn, jsou s rakouskou metropolí hotovi. Znovu je sem přilákají leda obchody v nákupní Mariahilfstrasse, oblíbené adventní týdny nebo atraktivní výstava, jakou byla vloni expozice francouzských impresionistů v galerii Albertina.

Přítom vedle notoricky známé císařské Vídně s poněkud nabubřelým Hofburgem, věčně opravovaným Stephansdomem, Operou nebo kavárnou v hotelu Sacher existuje

například i Vídeň secesní. Právě hlavní město někdejší Rakousko-uherské monarchie je jednou z kolébek stylu, který se na přelomu 19. a 20. století pokoušel oddělit od tehdy převládajících oficiálních směrů, aby se posléze, i když jen na krátkou dobu sám stal oficiální. Doba secese (v německy mluvících zemích se jí také říká jugendstil) se počítá spíš na pouhé roky než na celá staletí jako gotika nebo renesance, přesto právě ve Vídni po sobě zanechala výraznou stopu.

Po centru města jsou roztroušeny desítky secesních staveb, často od nejproslulejších architektů své doby. Pokud by je člověk chtěl všechny zhlédnout, hodně se nachodí. Ale na jednom místě lze vidět to, dá se říct, nejpodstatnější, a přitom od Opery stačí ujít pouhých pár set metrů. A vítané zpestření nabídne největší vídeňské tržiště Naschmarkt s pulty

plnými zeleniny, ryb i tureckých nebo arabských lahůdek.

Tahle exkurze – procházka může začít u stanice metra na náměstí Karlsplatz a pokračovat po ulici Linke Wienzeile okolo další stanice Kattenbrücke gasse a skončit na Pilgramgasse – celkem asi kilometr a půl. Poslední dvě stanice jsou spíše skromnější, snad kromě vchodu bez výraznější secesní zdobnosti. Zato dvě nevelké stanice (z jedné – jak jinak ve Vídni jinak – je kavárna naproti Karlskirche, dílo vynikajícího architekta své doby Otto Wagnera), to je jugendstil, jak se patří. Na efektním výrazu se tady rozhodně nešetřilo – přece jen jde o prestižní místo.

O kousek dál, bohužel v dost živé ulici Friedrichstrasse, stojí jedno z klíčových secesních děl Secession a nic na tom nemění, že v sousedství vysokých činžáků působí spíš jako nevelký pavilon. Ale rozhodně se neztrácí a schody před ním jsou za příjemného počasí oblíbeným místem odpočinku. Vídeňáci stavbě pro její úchvatnou zlacenou kouli z vavřínových listů přezdívali Zlatá hlava. Stavba z roku 1897, která od počátku sloužila výstavám, utrpěla za druhé světové války, ale už před lety ji pečlivě zrekonstruovali. Dnes skrývá vzácný klenot – obrovský nástěnný vlys Gustava Klimta na téma Beethovenovy 9. symfonie. A jen tak mimochodem, Klimtova díla dnes lámou aukční rekordy – jeho Portrét Adély Blochové se před čtyřmi lety prodal za 135 milionů dolarů, i když na umělcovy dekorativní obrazy hýřící barvami, včetně zlaté, se výtvarní kritici ještě před třiceti lety dívali poněkud spatra.

O pár set metrů dál na Linke Wienzeile jsou k vidění další lahůdky – dvojice domů projektovaná Otto Wagnerem. Slavný Majolica haus, obložený dlaždicemi s barevnými rostlinnými motivy, jako by na všechny strany rozdával dobrou náladu. Ten sousední, rohový s plastickými zlatými medailony, sází víc na efekt, což vynikne zejména při zapadajícím slunci.

Do interiérů secesních vídeňských domů se bohužel většinou nakouknout nedá. Za špičkovým secesním designem a Klimtovými obrazy se musí do Leopold Museum, které není zase tak daleko odtud.

O Naschmarktu už byla řeč. Kromě tržnice tu láká hosty spousta malých restaurací i fast foodů různých národních kuchyní, včetně té rakouské. Oběd asi nemá kvalitu jako v opravdu dobré restauraci, taky je za jinou cenu, ale určitě zachutná. Nabídka je široká a od stolků se dá pohodlně pozorovat cvrkot ve dvou uličkách, které zejména přes poledne zaplní hladoví Vídeňáci i turisté.

Kdo si potrpí na hemžení lidí, zcela obyčejné i bizarní předměty všeho druhu a taky na nejrůznější lidské typky, měl by se vydat na Wienzeile v sobotu, kdy rozlehlé parkoviště hned vedle Naschmarktu patří blešmu trhu. Flohmarkt nabízí ve stáncích, na pultech nebo i na zemi kromě velkých kusů, jako jsou pohovky nebo ledničky,

prakticky všechno. Člověk tu může osvědčit i svůj vztah k secesi – mezi spoustou starožitností se občas najdou i sto let staré půvabné sošky, lustry, mosazné kliky, kování...

Vedle kačera Donalda z padesátých let, hrnků s festovými selkami či myslivci, měděného Budhy a tak dál se v chaotické směsici dají koupit i krásné či směšné nesmysly a udělat sobě nebo někomu jinému radost. Sběratelé objeví i rockové vinyly, staré pohlednice... Zajímavá je také skladba lidí, kteří dokonale zaplní, ba ucpou uličky mezi stánky. Vedle turistů a sběratelů všeho druhu sem chodí především ti, kteří si potřebují levně zařídit nebo něčím ozvláštnit byt. I proto tu kromě němčiny zní jazyky přistěhovalců z nejrůznějších zemí.

Hodinka či dvě na přeplněném blešáku člověka dost unaví, ale nebyla by to Vídeň, aby poblíž nestála kavárna. Rüdiger Hof Café v přízemí nádherné secesní budovy zdálky budí dojem spíše luxusního podniku, ale opak je pravdou. Tahle lehce omšelá kavárna je z rodu těch opravdu vídeňských. Obyčejné židle, nejvyš pár křesel, staré stolky z umělého mramoru, noviny v bambusových držácích... Atmosféra i káva a kupodivu pořád ještě i vůně (nebo zápach) cigaret... Prostě všechno, jak má být. Ale na rozdíl od slavnějšího Café Hawelka přímo v centru tady nebývá tak nabitá a hosté se neztrácejí v oblacích dýmu.

Samozřejmě že cesta za vídeňskou secesí nemusí v Rüdiger Hof Café skončit. Blízko kavárny vzbuzuje obdiv činžák od slovinského architekta Josipa Plečnika, který je také autorem řady úprav na pražském Hradu ve dvacátých a třicátých letech minulého století. Autem se dá pokračovat po Wienzeile až k Schönbrunnu a odtud vyjet na klidný okraj Vídně ke skvostnému kostelu sv. Leopolda (poslední a klíčové dílo Otto Wagnera) v psychiatrické léčebně ve Steinhofu. Otevřený bývá v sobotu odpoledne a jeho secesní interiér uchvátí snad každého.

Člověk ale může zvolit i jinou cestu – vydat se metrem ze stanice Pilgramgasse na Stephansplatz vyzkoušet secesní veřejné záchodky na vídeňských Příkopech, kde ostatně zanechal výraznou stopu i Adolf Loos. V přilehlých ulicích upoutají i další secesní domy.

Ale to už je na jeden den možná až příliš. Zakončit takhle dlouhou procházku lze stylově a hlavně příjemně. Restauraci Figlmüller sice otevřeli už v roce 1903, ale jinak s dobou secese mnoho společného nemá. Zato se chlubí údajně nejlepšími wiener schnitzely. A zdá se, že reklama nepřehání. Voňavý, do tenka vyklepaný telecí řízek zcela pokrývá veliký talíř, takže tradiční nakyslý bramborový salát, který s tím českým s majonézou nemá moc společného, se podává zvlášť.

×

Malotraktor, nebo kultivátor?

Na malé pozemky a přípravu půdy pro květiny a zeleninu stačí motorový rotační kultivátor, například HONDA FG205 nebo šikový Pony od VARI. Na větší plochy pro přípravu půdy pro pěstování brambor, kořenové zeleniny a další práce po celý rok, např. sečení, úklid sněhu nebo tahání vozíku, je rozhodně lepší malotraktor.

Kultivátor je stroj vhodný zejména ke kultivaci – kypření a promíchávání půdy rotačními okopávacími noži, a jako příslušenství lze dodat kola a např. diskovou sekačku, pluh nebo sněžnou frézu. Velmi oblíbený je kultivátor Pony II/A s ekologickým motorem HONDA.

Malotraktor je stroj vyšší technické úrovně i užitné hodnoty. Práce s ním je jednoduchá, protože má převodovou skříň s řazením rychlostí i zpátečkou a snadno k němu lze připojit sekačku, sněžnou frézu nebo moderní mulčovač na likvidaci přerostlé trávy. I pro tažení vozíku je vhodnější než kultivátor s koly, protože má větší váhu, a proto i lépe oře. Navíc z malotraktoru snadno vytvoříte kultivátor výměnou kol za okopávací nože. Nyní poskytujeme při nákupu setu malotraktor Vari IV. a valník akční cenu – vozík je jako dárek zadarmo.

Z dalších zajímavých strojů nabízíme nové elektro-hydraulické štípačky dřeva VARI řady Super For-ge, a to hned několik typů se štípacím tlakem od 4 tun do 8 tun v ceně 3.990 Kč i se stojanem. Novinkou je nejlevnější bubnová sekačka s pojezdem na trhu DS-521 LÍZA 60 s motorem HONDA GCV 160. Více na www.vari.cz, www.hondastroje.cz, www.zahradnitechikabg.cz.

VARI
POWERED by HONDA

Anděl na kolejích

Ach ty vlaky. Někdy jsou špinavé, někdy nespolehlivé, ale většinou jedou a já jedu s nimi. Dětský sen projet všechny tratě Československých státních drah jsem sice už dávno vzdal a také jsem se po letech tvrdého odmítání nechal kdo ví proč oblouznit představou, že k životu spokojeného a schopného muže po třicítce je nutně auto, a že když ho nemám, tak jsem jen poloschopný, a jednu švédskou ojetinu jsem si pořídil. Samozřejmě, že lze v pohodě žít i bez ní, jsou to jen starosti a prachy navíc, ale přiznávám, že jsem si přece jen zvykl na jisté pohodlí při cestách na venkov a poslouchání audioknížek na dálnici. Tolik na obhajobu mého špatného svědomí. A tolik i o autech – dál jen vlaky.

Když totiž jedu někam dál, jezdím stejně pořád nejraději právě vlakem. A pokud to jde, беру pohodlné spoje jako eurocity nebo intercitu, co neskáču, ale jen se tak po kolejích hezky vlní. Jako zrovna teď do Štýrského Hradce, kde jsem na stipendiu.

Ve vlaku spím, čtu, něco píšu, zase usnu, dám si kafe, dívám se z okna a hlavně nenápadně pozoruju lidi, co si přisedají a které bych dost možná jinak nikdy nepotkal. Přes uličku se právě rozvalil neoholený chlápek v odrbané šustákové soupravě, s malým batohem a v hodně rozbitých a špinavých sportovních botách. Totálně samotářský a ztracený typ, může mu být k padesátce. Čte si knihu Svědků Jehovových a něco si v ní podtrhává propiskou. Čte si ji pomalu a trochu nahlas, jako by těmi slovy o víře, rodině, spasení a pravé cestě někoho zaklinal, možná svůj dosavadní život, co mu nevyšel, právě tak usilovně drtí

rty ta slova, ale vlastně mu moc rozumět není. Nedalo mi to a trochu jsem se k němu naklonil a viděl, že si nepodtrhává vybrané pasáže, ale že si podtrhává úplně všechno, celou tu knížku, jak ji čte.

V České Třebové vystoupil a na jeho místo usedli dva asi pětadvacetiletí kluci, co se oženili s železnicí. Pár jich znám z různých internetových železničních fór, co taky občas sleduju. Mívají legrační přezdívky podle jmen lokomotiv: Hurvínek, Rakev nebo Brejlovec a většina z nich nemá a nikdy nebude mít holku, protože na to není kdy. O dráze ale vědí úplně všechno. Tihle dva jsou navíc ještě profesí nádražáci. A teď jedou fotit lokomotivy někam na Moravu.

„Jsem se díval na net a někdo psal, ať zruší všechny Berty, že to sou pitomý mašiny.“

„Blbec.“

„Nepřemejšlí mozdem.“

„Co by tam asi jezdilo, když ne Berty?“

„Přesně. Chceš sifon?“

„Mám svůj.“

„Máš nádražní?“

„Jasně, piju jenom nádražní, od nás z depa. Piju to i doma. Já nic jinýho nepiju.“

„Ale sifon je stejně jen voda s bublinkama.“

„To teda není, nádražní sifon je skoro jako minerálka... Ale ty Berty nemůžou zrušit. Ty vole, to já bych asi normálně brečel.“

„Já bych taky bulel. To sou přece nejkrásnější mašiny na světě.“

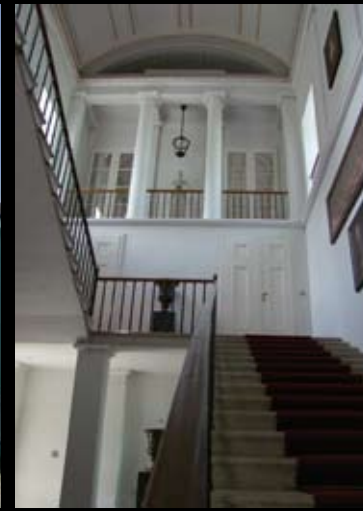
„Nechceš sifon?“

Nakonec se napijí, seberou foťáky a jdou se projít, aby zjistili, zda české vagóny jsou lepší než

rakouské. A pak se se mnou na chvíli dává do řeči průvodčí. Vlak zrovna frčí po rovině k Břeclavi, najednou ale trochu prudce brzdí v polích před návštěstředem, před námi se totiž suně pomalý těžký nákladák. A ve vagóně je cítit trošku spálený kov z brzdových kotoučů.

„Já když tohle cítím, mám okamžitě ledový ruce,“ vypráví průvodčí. Ptám se, jak to. „Já sem byl jedinej v našem vagóně, kdo přežil tu nehodu intercitu expresu u Eschede v severním Německu, slyšel ste o tom?“ sedá si ke mně na chvíli a já přikyvuju. „Tak to já tam byl.“ Může mu být asi třicet, nažehlená uniforma mu sekne, vypadá v ní trochu jako anděl strážný. Mluví pomalu a klidně a po vysokém čele a tvářích mu běží pár docela nenápadných šrámů. „Sto jedna lidí tam tenkrát zařvalo, jak ten vlak vykolejil, vrazil do mostu a ten most pak na expres spad. A mě zachránilo, že se pode mnou propadla podlaha a já spad na koleje a nade mnou se rozjelo peklo, ale to já nevnímá. Probral sem se až za tři měsíce v nemocnici v Brně, kam mě z Německa převezli. A v tý nemocnici sem taky potkal ženu. Ona je doktorka, starala se o mě. Ale jakmile cítím pach tohohle prudkýho brzdění, tak mám hned ledový ruce. To budu mít do konce života.“

Život bez dráhy si ale představit nedovede. Chápu. A když v Břeclavi vystupuje a vlak přejíždí hranici do Rakouska, tak nevím, jestli se mi vlastně nezdál. Co na to asi Jehova? Cítím, že mám ledové ruce a v puse sucho. Dal bych si sifon. Ten nádražní. Ale ti kluci už jsou dávno taky někde pryč.

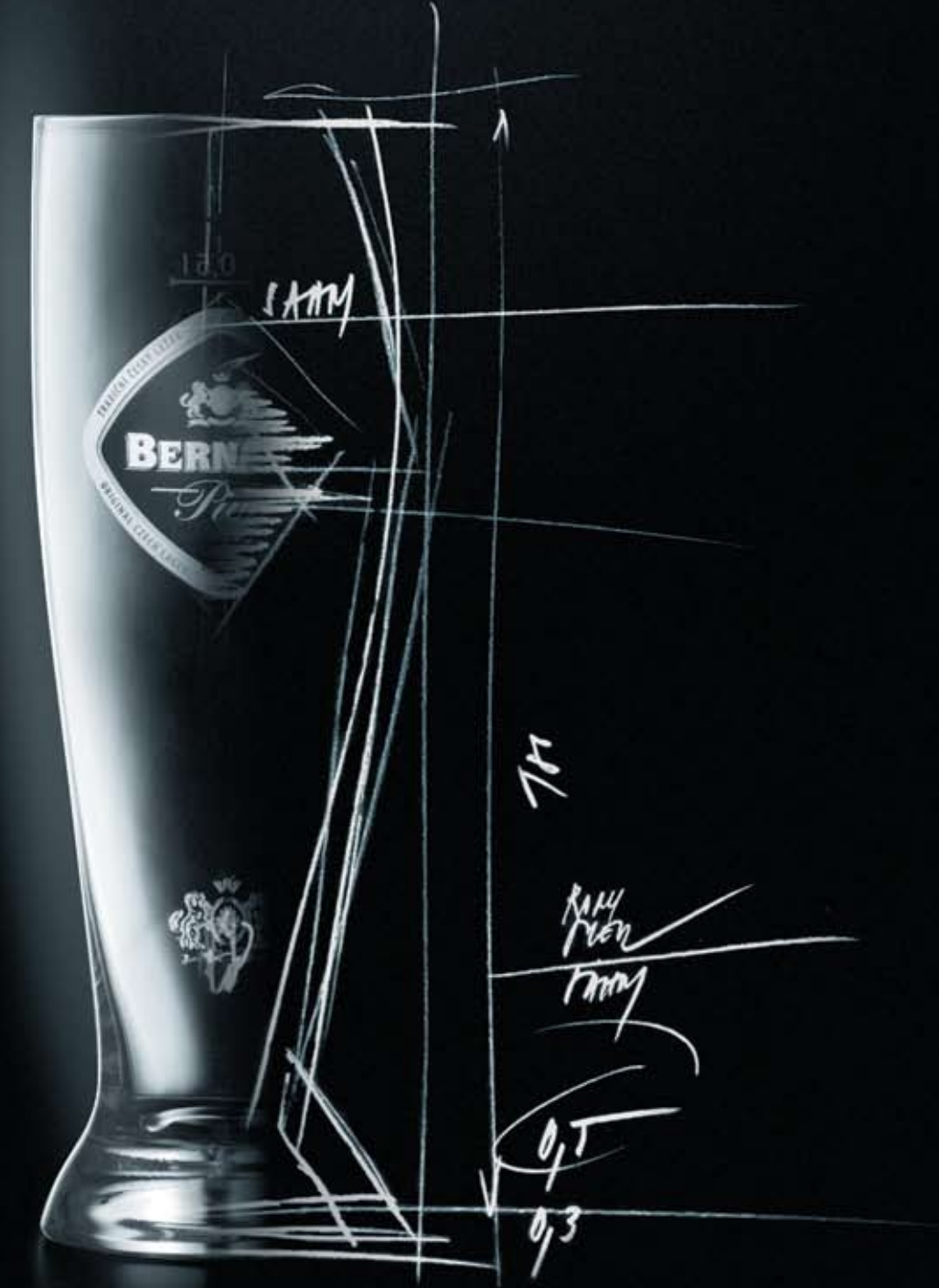
Zámek Dačice

V jihočeských Dačicích jsou hned dva zámky – tak zvaný Starý na náměstí (dnes v něm sídlí městský úřad), který vybudovali koncem šestnáctého století Krajiřové z Krajku. Pro stejný rod postavil Nový zámek, rovněž v renesančním stylu, na okraji tehdejšího centra města italský stavitel Francesco Garof de Bissone.

V průběhu staletí však právě tento zámek prošel několika radikálními přestavbami. V první třetině osmnáctého století ho upravili v barokním stylu. O století později, kdy se dačické panství dostalo dědictvím do rukou rodu Dalbergů, došlo k další přestavbě, tentokrát v empírovém stylu. Poslední úpravy v roce 1909 výrazně změnil vzhled nádvoří. Byly odkryty a zaskleny původní renesanční arkády a nad průjezdem do zahrady vybudována novobarokní kaple.

Dalbergům patřil zámek až do roku 1940, poté nakrátko přešel do vlastnictví Salmů a v roce 1945 ho tehdejší úřady zestátnily podle Benešových dekretů, takže ve vlastnictví státu zůstává dodnes.

K prohlídce lákají převážně empírově zařízené pokoje, pozdně secesní knihovna, pozoruhodná sbírka starých hodin i samostatně přístupná expozice Městského muzea. Velmi přitažlivý je klidný a dobře udržovaný zámecký park, jakým se nemůžou pyšnit ani mnohé známější a navštěvovanější objekty. V letních měsících se v parku pořádají koncerty a divadelní představení.

SAHM

The glass for top brands

www.sahm.cz

Lišeň

OSVĚŽUJÍCÍ NEALKOHOLICKÝ NÁPOJ

DALŠÍ ČÍSLO V ŘÍJNU!